

**ЗАКОН ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО РЕГИСТРИРАНЕ НА ДРУЖЕСТВАТА И
ПРАВИЛНИК ЗА НЕГОВОТО ПРИЛОЖЕНИЕ**

1922 – 1923 г.

УКАЗ № 26

НИЕ БОРИС III

с Божия милост и народната воля

Цар на българите,

Обявяваме на всички Наши верноподаници: XIX-то Обикновеното народно събрание, през Третата му извънредна сесия, в 15-то заседание, държано на 21 юний 1922 година, гласува и прие,

Ние утвърдихме и утвърждаваме следния

**ЗАКОН
ЗА УЧИЛИЩАТА И ДРУЖЕСТВАТА**

Чл. 1. Забранява се на какво да е лице да формира военна сила или някаква организация, която би могла да се преобърне във военна сила, да участва във формирането на части, които биха могли да се въоръжат или пък да подготвя подобна организация публично или тайно. Забранява се на частни лица да се присъединяват към подобни организации.

На учебните заведения, университетите, дружествата на бившите офицери, подофицери и демобилизирани войници, туристически събрания, дружества на „Бойскот“, както и на всички други организации и дружества, освен Военното училище, е забранено да се занимават с военни упражнения с оръжие и с военни работи.

Чл. 2. Учебните заведения, дружества, освен опълченците от Освободителната война и събранията от всеки род, не могат да имат никаква връзка с министъра на войната или някоя друга военна власт.

Всяко дружество или организация, каквото и название да носи, не може да действа, освен ако съблюдава правилниците, приети и утвърдени от министъра на вътрешните работи.

Всяко дружество или организация, каквото название и да носи, което действа по правилници, неутвърдени от министъра на вътрешните работи, както и всяко лице, което участва в такова дружество или присъства в заседание на подобно дружество, извършва престъпление проптив постановленията на

настоящия член.

Чл. 3. В училищата и всички учебни заведения, поставени под държавен контрол или под частно управление, гимнастическите упражнения не трябва да се придружават с никакво употребление на оръжие. Изключение се прави само за Военното училище.

Чл. 4. Този, който вземе участие в образуването на въоръжена организация или става член на подобна организация и дружество, забранено по чл. 1, или не спазва условията на чл. 2 – извършва нарушение, което ако не влече след себе си по-голямо наказание, се наказва със затваряне до 2 месеца или до 1000 лева глоба.

Този, който въпреки възбраната, предвидена в първия параграф на чл. 1, формира военна сила или организация, трансформираща се във въоръжена сила, и който вземе участие при създаване организации, които могат да бъдат въоръжени, или който с тази цел подготвя явна или тайна организация, или който е председател, подпредседател, секретар, ковчезник, директор или член от административния съвет на дружеството, организацията или на някакъв клуб, противно на чл. чл. 1 и 2 на настоящия закон, извършва престъпление и ще бъде наказан, ако неговата постъпка не влече по-строги наказания, на затваряне от 1 месец най-малко, до 3 месеца най-много или с глоба от 200 лева най-малко, до 1500 лева най-много.

Чл. 5. Министърът на вътрешните работи и народното здраве и ако трябва, в съгласие със съответния министър, според съществуващите закони, разтуря всички дружества, организации и клубове, учреждения и пр., противни на чл. чл. 1 и 2 от настоящия закон, като им конфискува фондовете в полза на държавното съкровище.

Чл. 6. Министърът на вътрешните работи публикува в Държавен вестник преди 1 октомврий 1922 година списъка на всички дружества, институти и клубове, които съществуват в България и функционират на основание правилници, устави и пр., утвърдени от него. Списъкът ще съдържа адресите, где то е централата на тия дружества, институти и пр.

Всяко изменение в този списък, последвало било вследствие разформиране на дружествата, било поради създаване на нови такива, се публикува допълнително.

Чл. 7. С изпълнение на настоящия закон се наговарва министърът на вътрешните работи и народното здраве.

Чл. 8. Всички законодателни по-раншни положения, които са в противоречие с настоящия закон, се отменяват.

Заповедваме настоящият закон да се облече с държавния печат, да се обнародва в Държавен вестник и да се тури в действие.

Издаден в ст[олицата] София на 3 юлий 1922 година.

На първообразния със собствената на Негово Величество ръка написано:

БОРИС III

Приподписал,
Министър на войната:

К. Томов

Първообразният закон е облечен с държавния печат и регистриран под № 402 на 7 юлий 1922 година.

Пазител на държавния печат,
Министър на правосъдието:

П. Янев

Държавен вестник, № 86, 20 юли 1922.

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ ЗАКОНА ЗА УЧИЛИЩАТА И ДРУЖЕСТВАТА

Чл. 1. Най-късно два месеца след публикуването на настоящия правилник в Държавен вестник, всички дружества, до които се отнася горният закон, трябва да представят уставите си чрез околийските началници в окръжните управления, заедно с една декларация, подписана от настоятелството, в смисъл, че тяхната организация и цел не противоречат на Закона за училищата и дружествата.

Чл. 2. Най-късно три месеца от публикуването на правилника в Държавен вестник окръжните управители представляват в Министерството на вътрешните работи списъка на съществуващите в техните окръзи дружества, със следните сведения:

- а) имената на членовете на управителните тела;
- б) седалищата на дружествата;
- в) целта на дружествата;
- г) имотите на дружествата;
- д) главния източник за приходите на дружествата.

Чл. 3. Получените сведения се публикуват от Министерството на вътрешните работи в Държавен вестник най-късно четири месеци след публикуването на надлежния правилник в същия вестник.

Чл. 4. Всяка година, най-късно до края на месец февруарий, всички дружества представляват в окръжните управления чрез околийските началници сведения за всички промени, засягащи изброените в чл. 2 предмети.

Чл. 5. Тия сведения окръжните управители представляват в Министерството на вътрешните работи най-късно до края на месец март с. г.

Чл. 6. Същите сведения се публикуват в Държавен вестник от Министерството на вътрешните работи най-късно до края на м. май с. г.

Чл. 7. Надзорът и следенето на изпълнението както на Закона, така и на настоящия правилник, се възлага на окръжните управители и околийски началници, които за констатираните нарушения от страна на дружествата и сдруженията, попадащи под тоя закон и правилник, съобщават на надлежния съд за наказание на виновните лица.

Чл. 8. Отговорността на длъжностните лица за изпълнението на възложените им с тоя закон и правилник длъжности се определя според общия Наказателен закон.

Чл. 9. Под „Освободителна война“, помената в чл. 2 от закона, се разбира войната от 1878 – 79 година.

10. Под режима на закона трябва да се считаат всички културни дружества и сдружения, каквито са дружествата и сдруженията, упоменати в чл. 1 ал. 2 от закона.

Утвърдил:

Министър

Русев

Държавен вестник, № 127, 5 септ. 1923.